



## เซต(Set)

## 1. เซต (Set)

ในทางคณิตศาสตร์ เราถือว่าเซตเป็นนิยาม ซึ่งเราจะใช้เซตบ่งบอกถึงกลุ่มของสิ่งต่างๆ โดยจะต้องทราบ ว่า สิ่งใดอยู่ในกลุ่ม สิ่งใดไม่อยู่ในกลุ่ม และสิ่งที่อยู่ในกลุ่มนั้นเราจะเรียกว่าเป็นสมาชิกของเซต โดยนิยมใช้อักษรภาษาอังกฤษตัวใหญ่ A, B, C, ... แทนเซต และอักษรภาษาอังกฤษตัวเล็ก a, b, c,... แทนสมาชิกของเซต

## 2. เซตว่าง (Empty set หรือ Null set)

**บทนิยาม** เซตว่าง คือ เซตที่ไม่มีสมาชิกเลย เขียนแทนด้วย  $\emptyset$  (อ่านว่า phi) หรือ  $\{ \}$

**ตัวอย่างที่ 1** จงพิจารณาว่า จากการสนใจสิ่งต่อไปนี้ข้อใดเกิดเซตและข้อใดไม่เกิดเซต

- |  |   |
|--|---|
| _____ 1) วันใน 1 สัปดาห์                     | _____ 2) สระในภาษาอังกฤษ                              |
| _____ 3) จำนวนนับที่น้อยกว่า 0               | _____ 4) ชื่อ-นามสกุลของคนในกรุงเทพมหานคร             |
| _____ 5) จำนวนจริงที่มากกว่า 5 แต่น้อยกว่า 9 | _____ 6) นักเรียน ม.4 รุ่น 49 ของ ร.ร.หอวัง ที่น่ารัก |
| _____ 7) รายชื่อคนดีของเขต จตุจักร           | _____ 8) สัตว์ที่มี 4 ขา                              |

## 3. วิธีเขียนเซต

การเขียนเซตอาจเขียนได้ 2 แบบ คือ

- 1) **แบบแจกแจงสมาชิก** วิธีนี้จะเขียนแจกแจงสมาชิกทุกตัวลงในวงเล็บปีกกา  $\{ \}$  โดยคั่นระหว่างสมาชิกด้วยเครื่องหมายจุลภาค (, )

\* ถ้าสมาชิกของเซตมีหลายตัวแต่มีแบบแผนที่ชัดเจน อาจใช้การเขียนสมาชิกของเซตเพียง 3-4 ตัว แล้วตามด้วย , ... เพื่อเป็นการย่อไว้ในฐานที่เข้าใจกันว่าตัวต่อไปคืออะไร

- 2) **แบบบอกเงื่อนไข** วิธีนี้จะเขียนในรูปของเงื่อนไขของสิ่งที่จะเป็นสมาชิกของเซตได้ โดยเขียนในรูป  $\{ \text{ตัวแปร} / \text{คุณสมบัติของตัวแปรที่เป็นสมาชิกของเซต} \}$

**ตัวอย่างที่ 2** จงเขียนเซตต่อไปนี้แบบแจกแจงสมาชิก

- 1) เซตของชื่อจังหวัดในประเทศไทยที่ขึ้นต้นด้วยพยัญชนะ "จ"

ตอบ.....

- 2) เซตของสระในภาษาอังกฤษ

ตอบ.....

- 3) เซตของจำนวนเต็มบวกที่มีสองหลัก

ตอบ.....

- 4) เซตของจำนวนคู่บวกที่น้อยกว่า 10

ตอบ.....

- 5) เซตของจำนวนเต็มที่มากกว่า 100

ตอบ.....

- 6)  $\{ x / x \text{ เป็นจำนวนเต็มที่มากกว่า 3 และน้อยกว่า 10 } \}$

ตอบ.....

- 7)  $\{ x / x \text{ เป็นจำนวนเต็มอยู่ระหว่าง 0 กับ 1 } \}$

ตอบ.....



8) เซตของจำนวนเต็มลบที่มากกว่า 5

ตอบ.....

ตัวอย่างที่ 3 จงเขียนเซตต่อไปนี้แบบบอกเงื่อนไขสมาชิกของเซต

1)  $N = \{1, 3, 5\}$

ตอบ.....

2)  $P = \{\dots, -2, -1, 0, 1, 2, \dots\}$

ตอบ.....

3)  $R = \{1, 4, 9, 16, 25, 36, \dots\}$

ตอบ.....

4)  $T = \{10, 20, 30, \dots\}$

ตอบ.....

#### 4. เอกภพสัมพัทธ์ (Relative Universe)

เอกภพสัมพัทธ์ คือ เซตที่กำหนดขอบเขตที่จะพิจารณา นิยมเขียนแทนด้วย  $\mathcal{U}$

ตัวอย่างเอกภพสัมพัทธ์ที่ควรทราบ

$R$	ใช้แทน	เซตของจำนวนจริง	
$R^+$	ใช้แทน	เซตของจำนวนจริงบวก	
$R^-$	ใช้แทน	เซตของจำนวนจริงลบ	
$I$	ใช้แทน	เซตของจำนวนเต็ม	$= \{\dots, -3, -2, -1, 0, 1, 2, 3, \dots\}$
$I^+$	ใช้แทน	เซตของจำนวนเต็มบวก	$= \{1, 2, 3, \dots\}$
$I^-$	ใช้แทน	เซตของจำนวนเต็มลบ	$= \{-1, -2, -3, \dots\}$
$N$	ใช้แทน	เซตของจำนวนนับ	$= \{1, 2, 3, \dots\}$
$P$	ใช้แทน	เซตของจำนวนเฉพาะบวก	$= \{2, 3, 5, 7, 11, 13, \dots\}$

\*การกำหนดเอกภพสัมพัทธ์เป็นการกำหนดขอบเขตของเรื่องราวที่สนใจ บางครั้งเงื่อนไขของสมาชิกของเซตเหมือนกัน แต่เอกภพสัมพัทธ์ต่างกัน ทำให้เซตที่ได้เป็นเซตที่มีสมาชิกแตกต่างกัน เช่น

1) ถ้ากำหนดเอกภพสัมพัทธ์เป็นเซตของจำนวนเต็ม และ  $A = \{x \mid x^2 - 2x - 3 = 0\}$

จะได้  $A = \{3, -1\}$

2) ถ้ากำหนดเอกภพสัมพัทธ์เป็นเซตของจำนวนเต็มบวก และ  $A = \{x \mid x^2 - 2x - 3 = 0\}$

จะได้  $A = \{3\}$

#### 5. เซตจำกัด และเซตอนันต์

เซตจำกัด (Finite set) คือ เซตที่มีจำนวนสมาชิกเท่ากับจำนวนเต็มบวกใดๆ หรือศูนย์

เซตอนันต์ (Infinite set) คือ เซตที่ไม่ใช่เซตจำกัด

ข้อตกลง 1. ใช้สัญลักษณ์  $n(A)$  แทน "จำนวนสมาชิกของเซต A"

2. ใช้สัญลักษณ์ " $\in$ " แทน "เป็นสมาชิกของเซต"

และ " $\notin$ " แทน "ไม่เป็นสมาชิกของเซต"

ข้อสังเกต เซตว่างเป็นเซต.....



ตัวอย่างที่ 4 จงพิจารณาว่า เซตต่อไปนี้ เป็นเซต จำกัด หรืออนันต์

	จำกัด	อนันต์
4.1) $A = \{\text{หมาก, ฅ, เต้า}\}$	_____	_____
4.2) $B = \{\text{จำนวนเต็มบวก}\}$	_____	_____
4.3) $C = \{x/x \text{ เป็นจำนวนเต็มบวก}\}$	_____	_____
4.4) $D = \{1, 3, 5, \dots, 1000001\}$	_____	_____
4.5) $E = \{x \in \mathbb{R} / 1 \leq x \leq 20\}$	_____	_____
4.6) $G = \{x \in \mathbb{R} / x^2 = -1\}$	_____	_____
4.7) $H = \{\emptyset\}$	_____	_____

ตัวอย่างที่ 5 จงบอกจำนวนสมาชิกของเซตต่อไปนี้

1) $B = \{1234\}$	$n(B) = \dots\dots\dots$
2) $C = \{a, b, c, de, f, gh, ijk\}$	$n(C) = \dots\dots\dots$
3) $G = \{x / x \text{ เป็นจำนวนเต็มบวก และน้อยกว่า } 0\}$	$n(G) = \dots\dots\dots$
4) $H = \{\emptyset, \{0,1\}, 2, \{2\}\}$	$n(H) = \dots\dots\dots$

## 6. การเท่ากันของเซต

**บทนิยาม** เซต A เท่ากับเซต B ก็ต่อเมื่อ ทุกสมาชิกของเซต A เป็นสมาชิกของเซต B และ ทุกสมาชิกของเซต B เป็นสมาชิกของเซต A

เซต A เท่ากับเซต B เขียนแทนด้วย  $A = B$

ตัวอย่างที่ 6 1) กำหนดให้  $A = \{1, 2, 3, 4\}$  และ  $B = \{3, 1, 4, 2\}$  จะได้ว่า.....  
 2) กำหนดให้  $C = \{1, 2, 3\}$  และ  $D = \{1, 2, 2, 3, 3, 3\}$  จะได้ว่า .....

สรุป

- |          |
|----------|
| 1) ..... |
| 2) ..... |

ตัวอย่างที่ 7 จงพิจารณาว่าเซตคู่ใดที่กำหนดให้เป็นเซตที่เท่ากัน

- 1)  $C = \{x / x \text{ เป็นจำนวนจริง และ } x^2 = 36\}$  ,  $D = \{6\}$  .....
- 2)  $E = \{x / x = 7n \text{ เมื่อ } n \text{ เป็นจำนวนนับที่น้อยกว่า } 50\}$  ,  $F = \{7, 14, 21, \dots, 343\}$  .....
- 3)  $A = \left\{x \left| x = 1 - \frac{1}{n} \text{ เมื่อ } n \text{ เป็นจำนวนนับ} \right.\right\}$  ,  $B = \left\{0, \frac{1}{2}, \frac{2}{3}, \frac{3}{4}, \frac{4}{5}, \dots\right\}$  .....



## 7. การเทียบเท่ากันของเซต

เซตที่เทียบเท่ากัน คือ เซตที่มีจำนวนสมาชิกเท่ากัน (สำหรับเซตจำกัด)

คือ เซตซึ่งสามารถจับคู่สมาชิกกันแบบหนึ่งต่อหนึ่งได้ (สำหรับเซตอนันต์)

ตัวอย่างที่ 9 พิจารณาข้อความต่อไปนี้ว่าถูก หรือ ผิด

- \_\_\_\_\_ 9.1)  $a \in \{a, b\}$   
 \_\_\_\_\_ 9.2)  $a \in \{\{a\}, \{a, b\}\}$   
 \_\_\_\_\_ 9.3)  $\{a\} \in \{a, \{a, b\}\}$   
 \_\_\_\_\_ 9.4)  $\{b, c\} \in \{a, \{c, b\}\}$   
 \_\_\_\_\_ 9.5)  $a, b \in \{a, \{a, b\}, b\}$   
 \_\_\_\_\_ 9.6)  $a, b \in \{a, \{a, b\}, \{b\}\}$   
 \_\_\_\_\_ 9.7)  $\emptyset \in \emptyset$   
 \_\_\_\_\_ 9.8)  $\emptyset \in \{\emptyset\}$   
 \_\_\_\_\_ 9.9)  $\{\emptyset\} \in \{\{\}\}$   
 \_\_\_\_\_ 9.10)  $\{\emptyset\} \in \{\{\emptyset\}, \{\}\}$

HOMEWORK: แบบฝึกหัด 1.1 ข้อ 4-6 หน้า 7-8

## 8. สับเซต (Subset)

**บทนิยาม** เซต A เป็นสับเซตของเซต B ก็ต่อเมื่อ สมาชิกทุกตัวของเซต A เป็นสมาชิกของเซต B  
 เขียนแทนด้วยสัญลักษณ์  $A \subset B$

ถ้า A เป็นสับเซตของ B เขียนแทนด้วย  $A \subset B$

ถ้า A ไม่เป็นสับเซตของ B เขียนแทนด้วย  $A \not\subset B$

**บทนิยาม** เซต A เป็นสับเซตแท้ (proper subset) ของเซต B ก็ต่อเมื่อ  $A \subset B$  และ  $A \neq B$

- ตัวอย่างที่ 10 1) กำหนด  $A = \{1, 3, 5\}$  และ  $B = \{1, 2, 3, 4, 5, 6\}$  จะได้ว่า .....  
 2) กำหนด  $A = \{1, 3, 5\}$  และ  $B = \{1, 2, 4, 5, 6, 7\}$  จะได้ว่า .....

ข้อสังเกต

- 1) A ไม่เป็นสับเซตของ B ก็ต่อเมื่อ .....  
 2)  $\{x\} \subset A$  ก็ต่อเมื่อ .....  
 3)  $\emptyset$  เป็นสับเซตของทุกเซต กล่าวคือ  $\emptyset \subset A$  เมื่อ A เป็นเซตใดๆ  
 4) เซตใดๆย่อมเป็นสับเซตของตัวเอง กล่าวคือ  $A \subset A$  เมื่อ A เป็นเซตใดๆ  
 5)  $\{x\} \subset A$  ก็ต่อเมื่อ  $x \in A$

ตัวอย่างที่ 11 กำหนดให้  $A = \{a, b, c, \{a, b\}, \{c\}\}$  ข้อความใดต่อไปนี้ผิด

1.  $\{a, b\} \in A$       2.  $\{a, b\} \subset A$       3.  $\{a\} \subset A$       4.  $\{a\} \in A$



ตัวอย่างที่ 12 จงพิจารณาข้อความต่อไปนี้ว่าถูกหรือผิด

- \_\_\_\_\_ 12.1)  $a \subset \{a, \{a, c\}\}$   
 \_\_\_\_\_ 12.2)  $\{a\} \subset \{a, \{a, c\}\}$   
 \_\_\_\_\_ 12.3)  $\{a, b\} \subset \{a, b, \{a, b\}\}$   
 \_\_\_\_\_ 12.4)  $\{a, c\} \subset \{a, \{a, c\}\}$   
 \_\_\_\_\_ 12.5)  $\{a, \{b\}\} \subset \{a, \{b\}, \{a, c\}\}$   
 \_\_\_\_\_ 12.6)  $\{a, b, c\} \subset \{a, b, \{c\}, c\}$   
 \_\_\_\_\_ 12.7)  $\emptyset \subset \emptyset$   
 \_\_\_\_\_ 12.8)  $\emptyset \subset \{\emptyset\}$   
 \_\_\_\_\_ 12.9)  $\emptyset \subset \{\{\emptyset\}\}$   
 \_\_\_\_\_ 12.10)  $\{\emptyset\} \subset \{\{\emptyset\}\}$   
 \_\_\_\_\_ 12.11)  $\{\emptyset\} \subset \{\{\emptyset\}, \{\}\}$

ตัวอย่างที่ 13 กำหนดให้  $A = \{\emptyset, 1, \{1\}\}$  ข้อใดต่อไปนี้ผิด

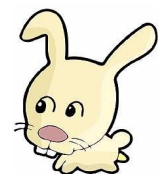
1.  $\emptyset \subset A$       2.  $\{\emptyset\} \not\subset A$       3.  $\{1, \{1\}\} \subset A$       4.  $\{\{1\}, \{1, \{1\}\}\} \not\subset A$

ตัวอย่างที่ 14 จงหาสับเซตของเซต A ทั้งหมด พร้อมทั้งจำนวนสับเซตแท้ของเซต A เมื่อ

- 1)  $A = \emptyset$   
 สับเซตของ A คือ.....  
 จำนวนสับเซตทั้งหมดเท่ากับ.....จำนวนสับเซตแท้เท่ากับ.....
- 2)  $A = \{1\}$   
 สับเซตของ A คือ.....  
 จำนวนสับเซตทั้งหมดเท่ากับ.....จำนวนสับเซตแท้เท่ากับ.....
- 3)  $A = \{1, 2\}$   
 สับเซตของ A คือ.....  
 จำนวนสับเซตทั้งหมดเท่ากับ.....จำนวนสับเซตแท้เท่ากับ.....
- 4)  $A = \{1, 2, 3\}$   
 สับเซตของ A คือ.....  
 จำนวนสับเซตทั้งหมดเท่ากับ.....จำนวนสับเซตแท้เท่ากับ.....

#### คุณสมบัติเพิ่มเติมของสับเซต

- จำนวนสับเซตทั้งหมด  $= 2^n$  เมื่อ  $n$  เป็นจำนวนสมาชิก
- จำนวนสับเซตแท้ทั้งหมด  $= 2^n - 1$  เมื่อ  $n$  เป็นจำนวนสมาชิก
- $A = B$  ก็ต่อเมื่อ  $A \subset B$  และ  $B \subset A$
- ถ้า  $A \subset B$  และ  $B \subset C$  แล้ว  $A \subset C$  (สมบัติถ่ายทอดของการเป็นสับเซต)





ตัวอย่างที่ 15 ให้ A เป็นเซตจำกัด และ B เป็นเซตอนันต์ ข้อความใดต่อไปนี้เป็นเท็จ

1. มีเซตจำกัดที่เป็นสับเซตของ A
2. มีเซตจำกัดที่เป็นสับเซตของ B
3. มีเซตอนันต์ที่เป็นสับเซตของ A
4. มีเซตอนันต์ที่เป็นสับเซตของ B

## 9. เพาเวอร์เซต (Power set)

**บทนิยาม** เพาเวอร์เซตของเซต A คือเซตของสับเซตทั้งหมดของเซต A  
เขียนแทนด้วยสัญลักษณ์  $P(A)$  หรือ  $2^A$

จากนิยาม  $X \in P(A)$  ก็ต่อเมื่อ  $X \subset A$

ตัวอย่างที่ 16 จงหา  $P(A)$  และ  $n(P(A))$  เมื่อ

16.1)  $A = \{a, b\}$

16.2)  $A = \{1, 2, 3\}$

16.3)  $A = \emptyset$

**คุณสมบัติของเพาเวอร์เซต** กำหนด A และ B เป็นเซตใดๆ

1.  $X \in P(A)$  ก็ต่อเมื่อ  $X \subset A$

2.  $\emptyset \in P(A)$

3.  $A \in P(A)$

4.  $P(A) \neq \emptyset$ ,  $n(P(A)) \neq 0$

5.  $n(P(A)) = 2^{n(A)}$

6.  $P(A) \subset P(B)$  ก็ต่อเมื่อ  $A \subset B$

พิสูจน์ 1) ถ้า  $P(A) \subset P(B)$

เนื่องจาก  $A \in P(A)$

ดังนั้น  $A \in P(B)$

จะได้  $A \subset B$

2) ถ้า  $A \subset B$

จะได้ว่า ถ้า  $x \subset A$  แล้ว  $x \subset B$

จะได้ว่า ถ้า  $x \in P(A)$  แล้ว  $x \in P(B)$

ดังนั้น  $P(A) \subset P(B)$

จาก 1) และ 2) สรุปได้ว่า  $P(A) \subset P(B) \leftrightarrow A \subset B$

เนื่องจาก.....

เนื่องจาก.....

เนื่องจาก.....

เนื่องจาก.....

จากข้อ 2.

นิยามสับเซต

นิยามเพาเวอร์เซต

สมบัติถ่ายทอดการเป็นสับเซต

นิยามเพาเวอร์เซต

นิยามสับเซต





\*7.  $\{x\} \in P(A)$  ก็ต่อเมื่อ  $x \in A$

\*8.  $\{x\} \subset P(A)$  ก็ต่อเมื่อ  $x \subset A$

ตัวอย่างที่ 17 กำหนด  $A = \{1, 2, \{1\}\}$  แล้วต่อไปนี้ข้อใดถูก-ข้อใดผิด

- \_\_\_\_\_ 17.1)  $\{1\} \in A$   
 \_\_\_\_\_ 17.2)  $\{1, \{1\}\} \subset A$   
 \_\_\_\_\_ 17.3)  $\{2\} \in P(A)$   
 \_\_\_\_\_ 17.4)  $\{\{1\}\} \in P(A)$   
 \_\_\_\_\_ 17.5)  $\{2\} \in P(A)$   
 \_\_\_\_\_ 17.6)  $\{2, \{1\}\} \in P(A)$   
 \_\_\_\_\_ 17.7)  $\{\{1\}\} \subset P(A)$   
 \_\_\_\_\_ 17.8)  $\{\emptyset\} \in P(A)$   
 \_\_\_\_\_ 17.9)  $\{\emptyset\} \subset P(A)$   
 \_\_\_\_\_ 17.10)  $\{\emptyset\} \in P(P(A))$

ตัวอย่างที่ 18 กำหนดให้  $A = \{1, \{1\}, \{2\}, 2\}$  จงพิจารณาว่า ข้อใดต่อไปนี้ไม่ถูกต้อง

1.  $\{1\} \in P(A)$
2.  $\phi \in P(A)$
3.  $\{1, 2\} \in P(A)$
4.  $\{\phi, \{1\}\} \in P(A)$

ตัวอย่างที่ 19 กำหนดให้  $A = \{1, \{1\}, \phi, \{\phi\}\}$  และ  $P(A)$  เป็นเพาเวอร์เซตของ  $A$  จะได้ว่า

ก)  $\{\phi\} \subset A$  และ  $\{\phi\} \subset P(A)$

ข)  $\phi \in A$  และ  $\phi \in P(A)$

ค)  $A$  และ  $P(A)$  มีสมาชิกซ้ำกัน 3 ตัว

ข้อใดสรุปถูกต้อง

1. ถูกเฉพาะข้อ ก และ ข้อ ข
2. ถูกเฉพาะข้อ ข และ ข้อ ค
3. ถูกเฉพาะข้อ ก และ ข้อ ค
4. ถูกหมดทั้งสามข้อ

ตัวอย่างที่ 20 กำหนด  $A = \{\emptyset\}$  แล้วพิจารณาข้อต่อไปนี้

- 1)  $\{\{\{\emptyset\}\}\} \subset P(P(A))$
- 2)  $\{\{\{\emptyset\}\}\} \subset P(P(P(A)))$

ข้อใดสรุปถูกต้อง

1. ถูกทั้ง 2 ข้อ
2. 1) ถูก 2) ผิด
3. 1) ผิด 2) ถูก
4. ผิดทั้ง 2 ข้อ

HOMEWORK : แบบฝึกหัด 1.3 หน้า 12 ข้อ 1-4

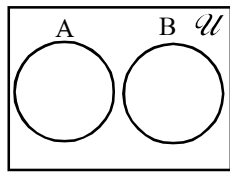


## 10. แผนภาพเวนน์-ออยเลอร์ (Venn-Euler Diagrams)

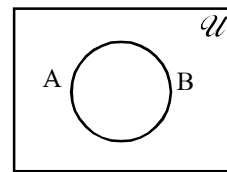
เราอาจแทนเซตได้ด้วยแผนภาพที่เรียกว่า "แผนภาพของเวนน์-ออยเลอร์" ซึ่งตั้งขึ้นตามชื่อของนักคณิตศาสตร์ ชาวอังกฤษ John Venn (1834-1923) และชาวสวิส Leonhard Euler (1707-1783) โดยการเขียนแผนภาพนิยม แทนเอกภพสัมพัทธ์ ( $\mathcal{U}$ ) ด้วยสี่เหลี่ยมมุมฉาก และแทนเซตต่างๆ ที่เป็นสับเซตของ  $\mathcal{U}$  ด้วยวงกลม วงรี หรือรูปที่มีพื้นที่จำกัดใดๆ ก็ได้

การแสดงความสัมพันธ์ระหว่างเซต A กับ B ในกรณีต่างๆ ด้วยแผนภาพ

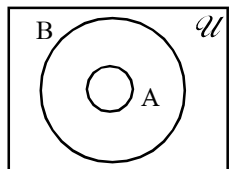
กรณีที่ 1 เซต A และ B ไม่มีสมาชิกซ้ำกันเลย



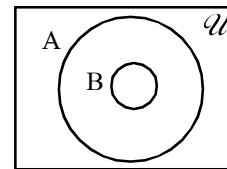
กรณีที่ 2 เซต A เท่ากับเซต B



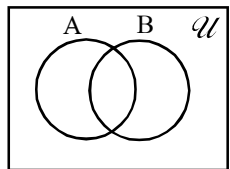
กรณีที่ 3 เซต A เป็นสับเซตของเซต B



กรณีที่ 4 เซต B เป็นสับเซตของเซต A



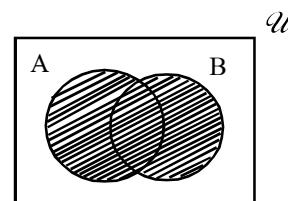
กรณีที่ 5 เซต A และเซต B มีสมาชิกซ้ำกันบ้าง



## 11. การกระทำระหว่างเซต (Operation between Sets)

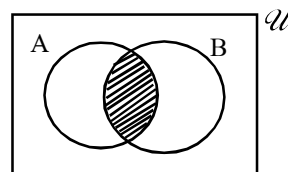
กำหนด A, B แทนเซตใดๆ และ  $\mathcal{U}$  แทนเอกภพสัมพัทธ์  
ยูเนียน (Union) ใช้สัญลักษณ์ " $\cup$ " โดย

$$A \cup B = \{x / x \in A \text{ หรือ } x \in B\}$$



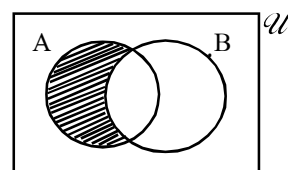
อินเตอร์เซกชัน (Intersection) ใช้สัญลักษณ์ " $\cap$ " โดย

$$A \cap B = \{x / x \in A \text{ และ } x \in B\}$$



ผลต่าง (Difference) ใช้สัญลักษณ์ " $-$ " โดย

$$A - B = \{x / x \in A \text{ และ } x \notin B\}$$





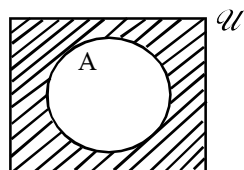


## 12. การกระทำบนเซต (Operation on set)

คอมพลีเมนต์ (Complement) ใช้สัญลักษณ์ "'" โดย

$$A' = \{x / x \in U \text{ และ } x \notin A\}$$

อาจเขียน  $A'$  ด้วยสัญลักษณ์  $A^c$



ตัวอย่างที่ 21 กำหนด  $U = \{1, 2, 3, \dots, 8\}$

$$A = \{1, 2, 3, 4\}$$

$$B = \{5, 6, 7, 8\}$$

$$C = \{3, 4, 5\}$$

$$D = \{5, 6\}$$

จงหา

1)  $A \cup C$

2)  $A \cap C$

3)  $A - C$

4)  $C'$

5)  $D' - A$

6)  $(A \cup C') \cap B$

7)  $(A - B) \cap D$

8)  $U \cup (A \cap D')$

ตัวอย่างที่ 22 ถ้า  $A - B = \{2, 4, 6\}$  ,  $B - A = \{0, 1, 3\}$  และ  $A \cup B = \{0, 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8\}$   
แล้ว  $A \cap B$  เป็นสับเซตของเซตในข้อใดต่อไปนี้

1.  $\{0, 1, 4, 5, 6, 7\}$

2.  $\{1, 2, 4, 5, 6, 8\}$

3.  $\{0, 1, 3, 5, 7, 8\}$

4.  $\{0, 2, 4, 5, 6, 8\}$

ตัวอย่างที่ 23 ให้  $A = \{1, 2, 3, \dots\}$  และ  $B = \{\{1, 2\}, \{3, 4, 5\}, 6, 7, 8, \dots\}$  ข้อใดเป็นเท็จ

1.  $A - B$  มีสมาชิก 5 ตัว

2. จำนวนสมาชิกของเพาเวอร์เซตของ  $B - A$  เท่ากับ 4

3. จำนวนสมาชิกของ  $(A - B) \cup (B - A)$  เป็นจำนวนคู่

4.  $A \cap B$  คือเซตของจำนวนนับที่มากกว่า 5



ตัวอย่างที่ 24 จงเขียนแผนภาพ (Venn-Euler diagram) แสดงเซตต่อไปนี้

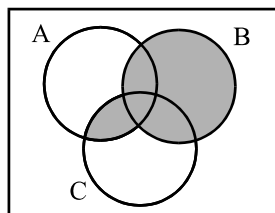
1)  $A \cap B'$

2)  $(A \cap B) \cup (A \cup B)'$

3)  $(A - B) - C$

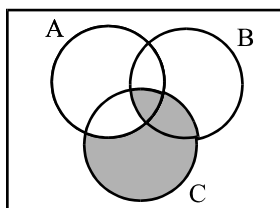
4)  $A \cap (B - C)$

ตัวอย่างที่ 25 ส่วนที่แรเงาคือเซตในข้อใดต่อไปนี้



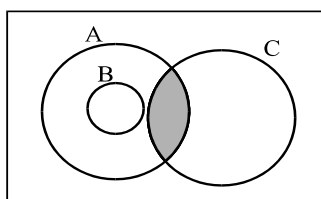
1.  $(B \cup A) \cap C$
2.  $(B \cap A) \cup C$
3.  $B \cap (A \cup C)$
4.  $B \cup (A \cap C)$

ตัวอย่างที่ 26 ส่วนที่แรเงาคือเซตในข้อใดต่อไปนี้



1.  $C - (A \cup B)$
2.  $C - (B' \cap A)$
3.  $A' \cap C$
4.  $B' \cap C$

ตัวอย่างที่ 27 จากแผนภาพที่กำหนดให้ ส่วนที่แรเงาคือเซตข้อใด



1.  $(A \cup B) \cup C$
2.  $(A \cup B) \cap C$
3.  $(A \cap B) \cap C$
4.  $(A' \cup B') \cap C$



### 13. คุณสมบัติของ Operation

1. กฎการกระทำตัวเอง (Idempotent Law)

$$A \cup A = A$$

$$A \cap A = A$$

2. กฎของเดอมอร์แกน (De Morgan's Law)

$$(A \cup B)' = A' \cap B'$$

$$(A \cap B)' = A' \cup B'$$

3. กฎการสลับที่ (Commutative Law)

$$A \cup B = B \cup A$$

$$A \cap B = B \cap A$$

4. กฎการเปลี่ยนหมู่ (Associative Law)

$$A \cup (B \cup C) = (A \cup B) \cup C$$

$$A \cap (B \cap C) = (A \cap B) \cap C$$

5. กฎการแจกแจง (Distributive Law)

$$A \cup (B \cap C) = (A \cup B) \cap (A \cup C)$$

$$A \cap (B \cup C) = (A \cap B) \cup (A \cap C)$$

$$A \cup (B \cup C) = (A \cup B) \cup (A \cup C)$$

$$A \cap (B \cap C) = (A \cap B) \cap (A \cap C)$$

6. การเปลี่ยนรูป

(Transformative Law of " - " and " $\cap$ ")

$$A - B = A \cap B'$$

$$= B' - A'$$

$$A \cap B = A - B'$$

7. กฎการยุบ (Absorption Law)

$$A \cup (A \cap B) = A$$

$$A \cap (A \cup B) = A$$

8. กฎการแจกแจงของ " - "

(Distributive Law of " - ")

$$A - (B \cup C) = (A - B) \cap (A - C)$$

$$A - (B \cap C) = (A - B) \cup (A - C)$$

$$(B \cup C) - A = (B - A) \cup (C - A)$$

$$(B \cap C) - A = (B - A) \cap (C - A)$$

9. คอมพลิเมนต์

$$A' = U - A$$

$$(A')' = A$$

$$U' = \emptyset$$

$$\emptyset' = U$$

10. กระทำกับ คอมพลิเมนต์

$$A \cup A' = U$$

$$A \cap A' = \emptyset$$

$$A - A' = A$$

$$A' - A = A'$$

11. กระทำกับ  $U$

$$A \cup U = U$$

$$A \cap U = A$$

$$A - U = \emptyset$$

$$U - A = A'$$

12. กระทำกับ  $\emptyset$

$$A \cup \emptyset = A$$

$$A \cap \emptyset = \emptyset$$

$$A - \emptyset = A$$

$$\emptyset - A = \emptyset$$

13. \*\*กรณี  $A \subset B$  จะได้ว่า

$$A \cup B = B$$

$$A \cap B = A$$

$$A - B = \emptyset$$





ตัวอย่างที่ 28 จงพิจารณาว่าข้อความต่อไปนี้ถูกหรือผิด

\_\_\_\_\_ 1)  $A \cap (B - C) = (A \cap B) - (A \cap C)$

\_\_\_\_\_ 2)  $A \cup (B - C) = (A \cup B) - (A \cup C)$

ตัวอย่างที่ 29  $[(A \cup B') \cap B]$  กี่เซตในข้อใด

1.  $A \cup B$

2.  $A \cap B$

3.  $A - B$

4.  $A \cup B'$

ตัวอย่างที่ 30  $A - (B - C)$  กี่เซตในข้อใด

1.  $(A - B) - C$

2.  $(A - B) \cup (A \cap C)$

3.  $(A - B) - (A - C)$

4.  $(A - B) \cup (A - C)'$

ตัวอย่างที่ 31 ให้  $A, B, C, D$  เป็นเซตใด ๆ  $(A \cap C) - (B \cup D)$  เท่ากับเซตในข้อใด

1.  $(A - B) \cap (D - C)$

2.  $(A - B) \cap (C - D)$

3.  $(A - B) \cup (D - C)$

4.  $(A - B) \cup (C - D)$



ตัวอย่างที่ 32  $(A \cup B) \cap (A \cup B \cup C \cup D)$  เท่ากับเซตในข้อใด

1.  $A \cap B$                       2.  $A \cup B$                       3.  $A - (B \cap C)$                       4.  $A \cap B \cap C'$

ตัวอย่างที่ 33  $A' \cap (A \cup B \cup C)$  ตรงกับเซตข้อใด

1.  $A - (B \cup C)$                       2.  $(B \cup C) - A$                       3.  $(A \cup C) - B$                       4.  $(B \cup A) - C$

ตัวอย่างที่ 34 กำหนดให้ A, B และ C แทนเซตใดๆ ซึ่ง  $A \subset B$  พิจารณาข้อความต่อไปนี้

ก)  $(C - A) \subset (C - B)$

ข)  $A^c \cap C \subset A^c \cap B$

ข้อใดต่อไปนี้ถูกต้อง

1. ก. ถูก และ ข. ถูก                      2. ก. ถูก และ ข. ผิด  
3. ก. ผิด และ ข. ถูก                      4. ก. ผิด และ ข. ผิด

ตัวอย่างที่ 35 แผนภาพแวงในข้อใดแทนเซต  $((A - B) \cap (A - C)) \cup ((B \cap C) - (A \cap B \cap C))$

